

A Szegedi Nemzeti Színház új művészei

Baranyai Ibolya

— Meg kell mondanom, hogy teljesen „itthon vagyok” Szegeden. Részben, mert többen jöttünk Szolnokról. Kialakult ott egy csoport olyan emberekből, akikkel jó volt együtt dolgozni. Így aztán itt is értjük egymás nyelvét. Másrészt túl vagyok az első szegedi szereplésen. Meg sem száradt a tinta a szerződésen, máris a tájoló társulatban, helyesebben a Mayában találtam magam. Eddig mindenhol így kezdődött, beugrással — nevet, most már könnyen Baranyai Ibolya, aztán elmondja, hogy bizony nem nevetett a nyáron. Beugrani sohasem könnyű, hát még új emberként.

szerepet megformálni, sokkal inkább önállóan, mint mondjuk egy bizonyos rendezői elképzelés szerint színpadra állított Csehov vagy Gorkij darabban. Persze, az operettet is rendezik. Az itteni groteszk felé hajló rendezői ízlés nekünk rendkívül tág lehetőségeket biztosít. Nem kell félni, hogy bennünket is fenyeget a „nagy veszély”, úgy hívjuk, operett-modorosság. Azt hiszem, ebben a társulatban nem lesz az ember „zenés”, vagy „próza”, itt egyféle titulus jár: színész.

— Ugyanez történt a Déryné színházban. Sorozatosan megbetegedtek a női főszereplők, én meg kéthetente más-más darabba ugrottam be.

— Az igazi szegedi bemutatkozás mégis a Hawaí rózsájában lesz. Örülök, hogy operettként kaptam az első szerepet. A szegedi színháznál megvannak a feltételei annak, hogy igényes, jó előadások kerüljenek színpadra, ebben a könnyűnek titulált műfajban is. Nem kis dolog, hiszen sokoldalúan képzett, jó színészek kellenek hozzá. Az operettként kicsit magára marad az ember, önállóan kell egy-egy

— Ezek szerint semmi sem hiányzik, minden szép és jó Szegeden?

— Dehogyan. Nem ismerem az embereket. Olyan ismerősök is kellenének, „nem színházias”, akikkel nem, darabokról, szerepekről lehet beszélni, hanem mindenfélről.

Újlaky László

Első szegedi szerepét ő is a Hawaí rózsájában kapta. Szolnokon — mindent játszott.

— Egy csomó olyan szerepet, ami sem alkotomhoz, sem koromhoz „nem illik” (Például a Rómeó sem, Mercutio már igen.) Ez azonban tulajdonképpen nem lényeges dolog. Minden szerepen dolgozni kell és mindig a tölem telhető legjobbat kell nyújtani.

Lassan, komolyan ejti a szót, talán ezért meglepő kicsit, amikor azt mondja: — Szeretem a humort, a színpadon. A színház büféjében is szívesen hallgatom másokat, de ott én nem tartozom a szellemesek, a viccemdők, a jópofa „nagynevetetők” közé. Nem is bánom, csak a közönséget sikerüljön szórakoztatnom. Ha valaki színész, akkor a színházban, a színpadon éljen, mozogjon estéről estére, mindig.

— És a pódium? — Vannak nagyon jó színészek is, akiknek „végük van”, ha pódiumra lépnek. Fordítva is áll ez, gondoljon Gáti József, Jancsó Adrienne. Az előadóművészet — érzésem szerint — inkább reprodukív jellegű, egy kész műsor sokadik előadásán szívesen megnéznék az érzem a produkciót. Tölem messze van a pódium-mű-

vészet. Rendkívüli fegyelmet, tudatosságot igényel és — bár verset is átélésel kell mondani — nem jelent olyan élményt, mint egy-egy szerep átélése, egy-egy jellem megformálása. Természetesen még mindig csak rólam van szó.

Hat évig tanult angolul, 18 évig németül. Később beavallja, hogy rendszeresen olvas idegennyelvű — autós, vitorlás, kutyás szaklapokat.

— Legjobban szeretek nagyokat sétálni, kijárok az uszodába. Minimum ennyi „civil” mozgás kell ebben a szakmában.

S. E.

Tanácskozás a Parlament őszi üléséről

Apró Antalnak, az MSZMP Politikai Bizottsága tagjának, az országgyűlés elnökének vezetésével tegnap értekezletet tartottak a Parlamentben: az országgyűlési tisztségviselői, állandó bizottságainak elnökei, illetve a képviselőcsoportok vezetői tanácskoztak a soron következő, őszi ülésszak feladatairól, az előkészítés teendőiről. Apró Antal tájékoztatóját követően dr. Dimény Imre mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter számolt be a mezőgazdaság, az élelmiszeripar és a fagazdaság helyzetéről, az e területekre vonatkozó törvények, kormányhatározatok végrehajtásáról. Az ülésen hangzott el dr. Gonda Györgynek, az országgyűlés jogi, igazgatási és igazságügyi bizottsága elnökének tájékoztatója is arról a javaslatról, amelyet a bizottság az országgyűlés ügyrendjének módosítására, illetve egységes szövegére tett. (MTI)

Cipőkiállítás

Ismét egy gyár — ezúttal a martfői Tisza Cipőgyár — mutatja be forgalomban levő és a jövő évi modelljeit, s nemcsak a szemnek, ugyanis vásárolhatunk is a legtöbb fajta termékből. Egy hétig tart nyitva az a tegnapi kezdődött kiállítás, amelyen számtalan újdonságot láthatnak a Centrum Áruház vásárlói, s emellett közel 8 ezer pár cipőt vásárolhat Szeged lakossága. Azt is jelenti ez egyben, hogy az őszi cipővásárlási szezonra 1 milliárd forint értékű áruval többet kínál a város légnagyobb áruháza. Nem titkolja a gyár sem, az áruház sem, hogy egyúttal piacutatás is ez a kiállítás. Azt szeretnék tudni: milyen modelleknek van sikerük, magyarul mit akar a vásárló? Ezért aztán bárki vásárlási kényszer nélkül szavazólapot kaphat, amelyre ráírhatja annak a három cipőmodellnek a számát, amely legjobban tetszett, s a szavazólapok kitöltése nem „ingyenmunka”: öt pár cipőt sorolnak ki a vásárlók véleményét tartalmazó szavazólapok alapján a Tisza Cipőgyár 1973-as mintadarabjai közül.

Gombaméreg

Vannak furcsa természetű emberek. A horgász órákig áztatja a zsinórt, és a világtól meg nem enné a boltban vett halat. A vadász kerüli az erdőt, járja a berkeket, amíg egy nyulat vagy fácánt föl nem hajt. Sokféle jó falatot ismer, de az a legjobb, amibe ő eresztette a sörétet. A nomád világ belénk gyökerezett utóvirágzása lehet. A halászhöz, vadászhoz az ősi időkben kiegészítő sportként a gyűjtögetés is hozzá tartozott. Élő képviselője ennek is van: a gombaszedő.

HÁROM KILO

Nyolcéves volt, amikor először szedett. Hetet-nyolcat ismer, csak ahhoz nyúl. De egyszer, egyetlenegyszer baj is történhetett volna. Kímondhatatlan nagy baj! — Találtam én galócat is, kettőt. Behoztam, azt mondta a vizsgáló, elég lenne egész Szegednek. A vér is meghűlt bennem. Kremser Jánosné hivatalos gombaismerő mondja, a múlt hétfőn egy kisfiú három kiló gombát hozott mutatni. Papa, mama szedte, egytől egyig gyilkos galóca volt. Tarnai Béla ült akkor az ügyeletes asztalnál, megreszkett a keze tőle. Ha az előbbi kettőre azt mondta, elég lenne egész Szegednek, mit lehet mondani három kilóra? Törekcs morzsára törte azonnal, hogy véletlenül se kerüljön ember kezébe.

HETENKÉNT EGY HÍR

A világ legegészségesebb időtöltésének a horgász a vízparti úcsörgést, a vadász az árkon-bokron, hegyen-völgyön járást, a gombász az erdőközök bújását mondja. Biztosan igaza van mindnek. Az is igaz, hogy gombapaprikásból is az a legjobb, amelyik saját szatyorból fő. Csak a hírek ne szaporodnának! Minden hétre esik egy belőle: gombamérgezés itt, halálos vég ott. Ahogy a nyár termi évről évre a vízbe veszett emberek, sajnos úgy termi a gombák áldozatait is. Rengeteg esét idén, töménytelen sok gomba nő. Gombász ismerősöm mondja; annyi a galóca, kaszálni lehetne. Aki csak egyet csíp belőle, vége van. Ezek a balesetek egytől-egyig elkerülhetők lennének. A leges-legbiztosabb az lenne, ha egyáltalán nem ennénk gombát, csakhogy néhány átkozottért kár lenne odahagyni a természet megterített asztalát.

Hallgatom a piaci árusok kínálatát. Mezei gombát árul mind. Van itt báránygomba, pöhölygomba, vargánya, pereszke, kaparógomba, szekfű-, rózs-, harmat-, csiperke-özölgombanyálcsorgató jó eledel készíthet belőlük. Nagy Imre Vásárhelyről idejártó piacos ember szerint csak a pereszke van legalább hét-nyolc változata. A május, a lila, a szürke, a fenyő, a rákizű, a csoportos és az őszi. Ő mind szedi, ahogy jönnek. Márciusban már járja a határt, és volt esztendő, amikor december 7-én még szatyorból árulta a friss gombát.

— Enni is szereti? — Nagyon. — Ha más kínálná, tányérból, elfogadná? — Soha. A bókászó gombaszedőknek meg azt aján-

lom, aki nem ismeri, inkább ne nyúljon hozzá. Nagy a veszedelem!

Mellette álldogál egy anyóka. Van az ablakban parlagi tölcser is, mai termés, csiperkével hozták. Lehet halálos is. Es van három kicsi, soha nem látott gomba. Egyetlen szakkönyv nem említi. Lehet, hogy ártatlan jószágok, de ki tudja? Csak biztosra szabad menni!

HOL A VIZSGÁLÓ?

Hozzák a garabolyos aszsonyok, egymás után az eladni való. Szálról szára átnézi mindet Kremserné. Kiveszi a törődöttet is, a kukacosat is. Írást ad a többi mellé, kifelé innen csak jó gomba mehet. Idejövök sok embert kérdeztem: — Szereti a gombát? — Szeretem. — Hol szokta bemutatni? — Nem tudom, hol lehet. Nem volt szerencsém. Akit kérdeztem, egy se tudta, hol székelt a szakértő. A két piacon, hajnaltól kezdve, minden délelőtt. A Marx téren a mázsházban. — Miért nem írják ki ajtóra, ablakra? Kremserné azt mondja: igaza van, ki kellene írni. Ordító buték! Reklámot is szeretnék csinálni, mert a gomba valóban fősleges eledel. Októbertől újra gombaismerői tanfolyamot szervez Szegeden, a városi tanács szolgálatát üzeme. Címe: Kosuth Lajos sugárút 8. Aki a gombát enni is, szedni is szereti, jelentkezzen! Minden faluba legalább egy ilyen ember kellene. Az újságokat szebb hírekkel is meg tudnánk tölteni. Horváth Dezső

Szabadság a felmondási idő alatt

D. S. szegedi olvasónk munkaviszonyát vállalata 30 napos felmondási időre felmondta. A felmondólevél átadásakor közölték vele, hogy a felmondási idő alatt munkát végeznie nem kell, mert a részére járó 18 nap szabadságot beszámítják a felmondási időbe, a további napokra pedig felmentik a munkavégzés alól. Szeretné tudni, ha a vállalat mond fel, a felmentési időt és a fizetési szabadság idejét egybe lehet-e számítani?

A Munka Törvénykönyve a vállalati felmondás esetén kötelezővé teszi a vállalatnak, hogy a felmondási időn belül a dolgozót a munkája alól felmentse. Ez a felmentési idő a rendelkezések szerint 15 nap, de ezen túl a munkaviszonyban töltött idő és a betöltött munkakör jellegétől függően, a vállalati kollektív szerződésben meghatározott felmondási idő mértékéhez alakul. A kötelező felmentési idő legfeljebb 30 nap, de a vállalat egyoldalú elhatározással

akár a felmondási idő egészére is felmentheti a dolgozót. Ha a dolgozó mond fel, nincs kötelező felmentés, a törvény csupán lehetőséget ad a munka előli felmentésre, vagyis annak megadását és idejét a munkáltató mérlegelésére bízza.

Olvasónk esetében, ha a vállalat által megállapított 30 napos felmondási idő helyes, akkor a kötelező felmentési idő legalább 15 nap. Ezen felmentési idő terhére nem lehet a dolgozó szabadságát kiadni, mert erre az

időre az átlagkeresete munkavégzés nélkül is megilleti. Tehát a 18 napi szabadság kiadása a 30 napos felmondási időn belül törvénysértő volt. A szabadság ideje viszont kiadható a felmondási idő azon részének terhére, amikor a dolgozó munkát teljesíteni köteles. A rendelkezések szerint a felmondással kapcsolatos kötelező felmentés célja ugyanis az, hogy a dolgozónak időt adjon új munkahely keresésére. A dolgozó fizetett szabadsága pedig pihenés célját szolgálja. A két cél kizárja azt, hogy a dolgozó a kötelező felmentés ideje alatt vegye igénybe a fizetési szabadságát.

Olvasónk ügyében a vállalat törvénysértően járt el, ezért azt orvosolni köteles. Dr. V. M.

Bővül a lengyel—magyar idegenforgalom

Jövőre a jelenleginél ezerrel több szálláshelyet tart fenn a Zakopánéba és a Krakóba utazó magyar turistáknak a lengyel idegenforgalmi és tájékoztatói iroda (ORBIS). Többek között ezt a fontos pontot tartalmazza az a megállapodás, amelyet most írtak alá Budapesten az ORBIS és az IBUSZ képviselői a két ország közötti idegenforgalom bővítéséről. Megégyeztek abban is, hogy a továbbiakban változatosabb, gazdagabb útiprogramokat állítanak össze. Így az IBUSZ szervezésében az eddiginél több magyar csoport utazik jövőre a Mazuri-tavakhoz, a Balti-tenger mellé, Varsóba és a lengyel turisták nemcsak Budapesttel és a Balatonnal, hanem Sopronnal és Szombathellyel is megismerkedhetnek. Először szerveznek majd hatnapos gyógyútdelést a lengyeleknek Hajdúszoboszlón is.